

Premis literaris

"Jo no llegeixo premis literaris. 'Non ho l'età'. Llegeixo llibres que, per què no, poden haver estat premiats, però no compro un llibre pel sol fet que hagi obtingut un premi. Em refio del meu nas i del de quatre amics que no treballen a cap editorial, que no formen part de cap jurat, ni de cap institució pública, oficial."

Arran del darrer escàndol literari, és a dir, de la concessió del premi Nadal d'enguany, els diaris s'han omplert d'un seguit de comentaris sobre el tema dels premis: concursants, jurats, editorials, etc. D'entre aquests comentaris m'ha cridat l'atenció un del senyor Jordi Llovet: "Una tradició pervertida" (*La Vanguardia*, 15 de gener).

En el seu article, el senyor Llovet fa un elogi del paper que van representar els premis en els anys "entre los 40 y mediados de los 70" de l'anomenada "resistència". "Es mérito indiscutible de los patrocinadores de aquellos premios", escriu el senyor Llovet, "el haber conservado, como se pudo, una actividad literaria muy respetable, testigo de un intento muy noble de evitar, por todos los medios, que la lengua catalana se desvitalizara o perdiera el enorme prestigio adquirido en épocas libres y pretéritas".

"Ahora bien", continua dient el senyor Llovet: "después de aquellos años, sobre todo a medida que las instituciones de nuestro país garantizaron la enseñanza de la lengua catalana y a partir del momento en que las casas editoriales pudieron florecer, y con ellas la divulgación de una enorme cantidad de libros, lo normal habría sido que los premios literarios se concentraran en los poderes públicos (...)", i deixessin "en manos de estas instituciones la labor de alentar la creación y premiar con mesura y altísima dignidad —como están haciendo de hecho— las mejores producciones literarias que fueran apareciendo".

He format part de jurats de premis literaris durant la "resistència" i en els darrers anys, un cop recobrades les institucions democràtiques, i he de confessar que tant en un cas com en l'altre m'he trobat en més d'una ocasió que no m'he sentit gens satisfet amb el veredict del jurat. Durant la "resistència", he vist com els meus companys premiaven una obra mediocre d'un autor amb una trajectòria cívico-política de resistent, exemplar. És a dir que confonien l'honorabilitat, una certa honorabilitat, amb la literatura, cosa que no fa necessàriament (vegeu el cas Pla) el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. I, en una època més recent, he vist també com els meus companys de jurat premiaven una obra impremiabile d'un autor amb un determinat color polític, el mateix color de la institució que atorgava el premi.

Premis literaris sí? Premis literaris no? Jo

diria que sí. Públics i privats, honorables i no tan honorables, amb prestigi i sense, amb milions i amb un simbòlic duro de plata. Penso, potser ingènuament, que quan un manuscrit o una obra publicada són bons, acaben imposant-se per ells mateixos, encara que no és sobrer que, al marge dels lectors de les editorials, existeixin uns premis —en el jurat dels quals retrobarem molt probablement aquests lectors— on els manuscrits, les obres, puguin trobar un cert recolzament.

Jo no llegeixo premis literaris. *Non ho l'età*. Llegeixo llibres que, per què no, poden haver estat premiats, però no compro un llibre pel sol fet que hagi obtingut un premi. Em refio del meu nas i del de quatre amics que no treballen a cap editorial, que no formen part de cap jurat, ni de cap institució pública, oficial. També em refio de l'opinió d'algun crític, però em nego a admetre la forçosa aparició setmanal d'un geni literari com ens presenten les pàgines especialitzades dels diaris.

I, per acabar, i tornant a la proposta del senyor Llovet, com puc creure en la institucionalització dels premis literaris quan els màxims representants, molt honorables, d'algunes d'aquestes institucions no s'estan de dirnos i repetir-nos que el senyor Porcel és l'escriptor més important d'aquest país?

P. S. Andorra. Al comú d'Escaldes-Engordany s'ha celebrat (16 de gener) l'acte fundacional d'una nova entitat: el Centre de la Cultura Catalana del Principat d'Andorra, la qual neix amb l'objectiu de fomentar i divulgar "la llengua i la cultura nacional d'Andorra dins la perspectiva de la unitat de la llengua catalana". Enhorabona. Vol dir això que a partir d'ara pagaran drets d'autor? Per què els andorrans, quan contracten una companyia teatral —catalana, francesa o de la nacionalitat que sigui—, paguen a la companyia però no els drets d'autor? No els han pagat mai. Bonica manera de fomentar la llengua i la cultura catalanes!

Joan de Sagarra